

שולחן ערוך הרב ט"ז שט

ז וכל זה בדבר שהיה מוקצה כל בין השמשות¹ אבל דבר שהיה ראוי בבין השמשות אפילו במקצתו לכדו² ואח"כ נתקלקל בענין שנאסר באכילה או בטלטול בין שנתקלקל מאליו בין שנדחה ביד אדם ודא"כ חזר וניתקן חזר להתירו ואין אומרים מתוך שהוקצה ונאסר כבר במקצת השבת הוקצה לשארית השבת כולה³ שאין

פרי מגדים אשל אברהם ס"ס רעט

הוש. ואם אימתי נתחלת בין השמשות וכנה בתוך בין השמשות, או נתחלתו לא הולק ואחר כך הולק על ידי עכו"ם וכדומה, י"י כל בין השמשות בענין או לאו, עיין שנת מ"ד ב' ברכ"י ד"ה והוא, "כל" בין השמשות, ובגמרא [סס] מ"ג א' בעודן עליו "כל" בין השמשות, ועדיין ל"ע. ולי העני הכותב אשר

שולחן ערוך סי' שז

ה' ^[א] דבר שאינו מלאכה ואינו אסור ל' לעשותו בשבת אלא משום שבות מותר ישראל לומר לגוי לעשותו בשבת¹ והוא שיהיה שם ז' מקצת חולי⁽¹⁾ או יהיה צריך לדבר צורך הרבה או² מפני מצות כיצד

רמ"א סי' רעו ס"ג

^[א] ומותר לומר לגוי לילך עמו י⁽²⁾ לטול נר ללוק⁽¹⁾ כזר מגן אברהם סי' רעו ס"יק יא בעלמא:

הגד אינו אסור אלא משום דהוי מוקפה, וש"י בטלטול מן הגד, וכיון דאי צעי ישראל מטלטל בהיתר, אי שקיל ליה עכו"ם בציפור לית לן זה. אבל אסור שיליקנה עכו"ם, שהרי דבר זה אין ישראל שולחן ערוך סי' שיא

ח ^[ב] מלטול מן הצד לצורך דבר המותר מותר

[כא] הלבך י' צננון שממן בארץ בא [כב] ומקצת עליו מגולים [כג] פ [כד] ולא השריש [כד] וגם כב לא נתכוון [טז] לזריעה נטולו פ אף על פי שבנטילתו [יז] מויו עפר

ממקומו פ [כה] ואף על פי שהוסיף מחמת לחות הקרקע מותר: הגה [כז] ו' ואפילו הניחו שם מצעוד

יוס (ז) להיות שם כל השבת בג' (יז) דאין באוכלין משום פסיק לדבר האסור: (ח) ג' (יט) [כז] ו' ומלטול בנופו אפילו לצורך דבר האסור מותר⁽¹⁾ כד הילכך ג' קש שעל המטה

(ט) דסתמו (2) מוקצה להסקה כה מנענעו בנופו ואם הניח עליו מבעוד יום כר או כסת מנענע אפילו בידו [כח] שהרי הכינו מבעוד יום לשכב עליו: הגה [כח] ו' וכן אש חשז לשכב עליו: ¹

רמ"א ס"ס רסו

אומרים י"ח שהוא הרין (ט) לביסור: הגה [טז] א' ומי ששטח יסור עליו בשבת אם הוא צניח י"ח יכול לילך עמו [למדך] (1) למיר חגורו ולפול שם להנניעו ב' [17] ואם הוא צנוק (1) א' אסור להביאו לביתו רק ממיר חגורו צנוק והוא נופל ואומר לגוי (1) לשמרו¹ ואם מניחו² אין לחוש ועיין כבר בידו יכול להוליכו לכל מקום שירצה ואין משום אסור טלטול. אבל לא נראה, ודעם התחלת הטלטול הוא בהיתר, וכל הטלטול הוא בהיתר, מה שאין לן כאן שבאסור הוא, ומי שאכל שום וריחו נודף וכר' (ברכות נא, א). וראיה ממה שכתוב בסוף פרק ב' דשבת (לה, ב) אמר רבי יוסי ברבי חנינא שמעתי כר' לקמן סימן ש"י ד' אש הכיס תפור צנגדו מה דינו:

מוקצה – טלטול מן הצד

פנה שהמניחה בו. מייירי שהניחה שם ע"מ לטולה אבל אם הניחה שם לכל השבת הוי פסיק לדבר האסור כדאמר לקמן בפרק נוטל (ד' קנ"ג): גבי אבן שעל פי המצית לא שנו אלא בשוכה אבל צנמית נעשה פסיק לדבר האסור: **דאי** פוג"א.

בענין שולחן ערוך סי' שז

שבת דף לה:

ושובת א"ר יוסי (בר"ס) חנינא שמעתי שאם בא להדליק אחר שש תקיעות מודליק שהרי נתנו חכמים שיעור לחזן הכנסת להולך שופרו לביתו אמר לוי⁽¹⁾ א' אם כן נתת דברך לשיעורין אלא מקום צנוע יש לו לחזן הכנסת בראש גגו ששם מניח שופרו לפי שאין מטלטלין

משנה ברורה ס"רעו

היה: (לא) בעלמא, רוצה לומר: (לו) הואיל הדוא רק איסור מוקצה, ומוקצה שרי על-ידי טלטול מן הצד, כמו שכתוב בסימן שיא, וכיון דאי בעי ישראל שקיל ליה בעצמו על-ידי טלטול מן הצד, כגון באחורי ידיו או בין אצילי ידיו וכיוצא בזה, כשמביא האיגור ההוא באיסורא לית לן בה. ועיין גמ' שבת קמא.

ואבלה: **מתני'** פ' הקש שעל גבי המטה לא ינענעו בידו אלא מנענעו בגופו ואם היה מאכל בהמה או שהיה עליו כר או סרין מנענעו בידו במכש של בעלי בתים

בשבל חי כיון דבשבת עשייה היה נראה שעושה בשבל חי: **דכ"ע** פ' מ"ט מן הצד שמה מלטול. נראה לרי' דכן הלכה מללא קאמר דכ"ע לא שמה טלטול וכגון ללכא ככר ותיקין ואין לו אלא מטה אחת ועטם דרבי יהודה בן לקיש מתוך שאדם צנוק כו' אלא משום דלהכחא דשמה טלטול נקט הכי וקשה לרי' דבריש כל הללים (לקמן ק"ה) פסקו רב נתמן כר' אלעזר בן מרדכי דקסבר לא שמה טלטול

רא"ש שבת פ"ג סי' יט

בתלים אם מגולה מקצת הלבך נראה דלא דמי טלטול דהכא לשאר טלטול דטלטול דהכא הוי לצורך המט ששקור לנטולו ולא לצורך המטה ולהכי שמה טלטול. ו' אבל [א] וכל הני יעבור עיקר צורך טלטול בשביל דבר של היתר [ב] הלבך לא מיימי הכא אלא פלוגתא דר' יהודה בן לקיש ורבנן דפליגי צמת ולא מיימי ההוא דר' אליעזר בן מרדכי ורבנן. [ג] וכן חילק גס רב אלפס. והקשה על זה ה"ר יונה מהא דתמן לקמן בפרק תולין (דף קמ"א). הקש שעל המטה לא ינענעו בידו אבל מנענעו בגופו ודייקי מיינה צי רב דטלטול מן הצד ל"ש טלטול והתם לצורך הקש שהוא מוקצה הוא מטלטל. ולא קשה [ג] דהתם אף טלטול אין כאן כמו פנה ומררה ופוגלא שהוא מטלטל בידו ואגבן מטלטלין דבר אסור. אבל בקש אינו מטלטל אלא צנופו כלאחר יד הלבך אע"ג דלקש שהוא מוקצה הוא לרין מדימה ליה לטלטול מן הצד שהוא צורך לדבר המותר. [ד] מתוך פירש"י משמך דר' יהודה

בליאור הגרי"א סי' רסו

[טז] [הנה] ופי ששכח בו א. [שס] מ"ג א', בצורך למקומו, אלמא כיון שהוא בליאור הגרי"א סי' רסו

גמ' שבת דף קכג. ותוסי' שם

פנה שטמנה בתבן וחררה שטמנה (6) בגחלים אם מגולה מקצתה מותר לטלטלה ואם לאו אסור לטלטלה ר"א בן תדאי אומר י' תוחבין בכוש או בכרכר והן מנערו מאליהם אמר רב נחמן הלכה כר"א בן תדאי למימרא דסבר רב נחמן טלטול מן הצד לא שמה טלטול⁽¹⁾ והאמר רב נחמן האי פוגלא מלמעול למטה שרי ממטה למעלה אסור הדר ביה רב נחמן מההיא: מחט של יד לטול בה

גמ' שבת דף מג. - מד. ותוסי' שם

ונמצאת מוחצה עשויה מאליה איתמר מת המוטל בחמה רב יהודה אמר שמואל פ' הופכו ממטה למטה רב חנינא פ' בר שלמיא משמיה דרב אמר פ' מנח עליו כבר או תינוק ומלטלו היכא דאיכא כבר או תינוק כולי עלמא לא פליגי דשרי פ' כי פליגי דלית ליה פ' מ"ם ט' מלטול מן הצד שמה טלטול ומ"ם לא שמה טלטול לימא כתנאי פ' אין מציילין את המת מפני הדליקה אמר ר' יהודה בן לקיש שמעתי שמוציילין את המת מפני הדליקה היכי דמי אי דאיכא כבר או תינוק מ"ט דתנא קמא אי דליכא מ"ט דר' יהודה בן לקיש אלא לאו בטלטול מן הצד פליגי דמר סבר טלטול מן הצד שמה טלטול ומ"ם לא שמה טלטול לא דכ"ע טלטול מן הצד שמה טלטול והיינו מעמא דר' יהודה בן לקיש פ' דמתוך שאדם בהול על מתו אי לא שרית ליה אתר לכבויו א"ר יהודה בן שיילא א"ר אבי א"ר יוחנן חלכה כר' יהודה בן לקיש במת: אין ניאותין הימנו לפי שאינו

רמ"א סי' שי ס"ז

מותר (1) לנבש הבגד ו' דהיכס בטל אצלו אבל אם שכה בו מעות [17] מותר לטלטל הבגד דלא אמרינן דכל הבגד נעשה פסיק למעו² ו' והוא אפילו עיקר הבגד [18] אבל אין לנבשו

מ"א סי' שי ס"יק ז
כמוי בתרומת הדשן. משמע דאם הוא תפור כולו צנגד אמרינן דכל הבגד נעשה פסיק. וקשה, דהא מייירי בשבת ואם כן אפילו הוא על עיקר הבגד לא נעשה פסיק, וי"ל דמכל מקום היה לרין לנעך המעות, כמו שכתוב סימן ש"ט סעיף ד', אבל כיון דאינו מונח על עיקר הבגד פ' אין לרין לנעך. אבל הרמב"ם